

uit Brabant, die misschien ook reeds vroeger te Parijs met Calvijn was samen geweest, en die nu bij zijne verbanning hem zóó trouw bleef, dat hij zelfs den weg van separatie wilde opgaan, door Calvijn zelven slechts met moeite daarvan teruggebracht. Later, toen hij predikant was onder de aan Calvijn zeer vijandige Berner overheid, is hij mede als een tegenstander opgetreden, zelfs met bijzondere heftigheid. Maar ten slotte heeft hij op zijn sterfbed daarvan berouw gehad, en in tegenwoordigheid van getuigen alles herroepen wat hij tot bestrijding van Calvijn ooit gezegd of gedaan had ²⁸).

In die eerste periode van Calvijns werkzaamheid te Genève kon het uit den aard der zaak nog niet voorkomen, dat men door zijn naam of zijn werk uit de Nederlanden derwaarts getrokken werd. Dat kon eerst beginnen, toen zijn arbeid hem ook hier had bekend gemaakt. En nu is opmerkelijk, dat dit reeds geschied is nog vóór het jaar 1545.

Allereerst bij leden van den Nederlandschen adel, die om des geloofs wille een ander vaderland zochten. Niet slechts minder bekenden, zooals Maldonade uit Henegouwen, die sedert 1544 te Genève gevestigd was en er later de kerk als diaken gediend heeft ²⁹), en Eustache du Quesnoy (of Quercetanus), uit Rijsel, die later in Lausanne hoogleeraar in de philosophie was en toen bij Calvijn en zijne vrienden in hooge achting stond ³⁰). Maar ook dragers van beroemde namen, uit de meest aanzienlijke geslachten; gelijk zonder twijfel het geval was met Jakob van Bourgondië, heer van Falais en Bredam, die als achterkleinzoon van Filips den Goede aan den Keizer zelven verwant was, en door dezen als familielid zeer begunstigd werd ³¹), en met zijne vrouw Yolande van Brederode, wier geslacht wel niet roemen kon op zóó hooge afkomst, maar toch mede tot de eersten des lands behoorde ³²). De Falais (zooals hij doorgaans genoemd werd) was reeds vóór zijn huwelijk Hervormingsgezind, en kwam spoedig verder, doordat zijne vrouw op dat punt zeer beslist was. Natuurlijk werd nu hunne positie uiterst moeielijk. En in die verlegenheid werd toen raad gevraagd (reeds in 1543!) aan Calvijn, wien de vrouw van De Falais daartoe zelve een brief schreef; het begin eener drukke correspondentie tusschen dat gezin en Calvijn, die wel grooten-